

У м. Брюссель (Бельгія) відбулася чергова 36-та консультативна нарада з Договору про Антарктику (далі – нарада) і 16-те засідання Комітету з питань охорони навколишнього середовища. Захід було організовано Федеральною держслужбою закордонних справ і Федеральним офісом з наукової політики Бельгії. У нараді взяли участь понад 450 делегатів з 50 країн, враховуючи офіційних осіб, відомих учених, визнаних експертів і спостерігачів від міжнародних організацій. На нараді делегати привітали Чеську Республіку, яка стала 29-ю консультативною стороною Договору про Антарктику. Попередньою країною, яка отримала цей високий статус, була Україна (2004). Як відомо, з 1959 р. Договір про Антарктику є основоположним документом, який визначає сучасний міжнародно-правовий режим Антарктики, покликаний забезпечити мирне використання регіону, наукове співробітництво й збереження Південної полярної області як планетарного природного заповідника.

Ключовою темою цьогорічної наради, відображеною в офіційних заявах та обговореннях делегатів, стало наукове співробітництво. Сторони підкреслили стратегічну роль наукових досліджень у реагуванні на сучасні виклики, пов'язані зі змінами в навколишньому середовищі Антарктики.

Один з основних результатів наради – ухвалення стратегічного плану роботи, у якому визначено пріоритети в трьох ключових сферах – посилення співробітництва для забезпечення надійної та ефективної роботи системи Договору про Антарктику (у першу чергу функціонування електронної системи обміну інформацією між сторонами); посилення охорони навколишнього природного середовища, а також ефективне керування людською діяльністю в Антарктиці (зокрема, питання регулювання об'єктів наземної інфраструктури, пов'язаної з проведенням пригодницького туризму в Антарктиці).

З метою мінімізації потенційного негативного впливу на навколишнє середовище сторони ухвалили настанову, якою слід керуватись у випадку ліквідації наземних звалищ відходів, покинутих об'єктів інфраструктури та очищення ділянок, забруднених у результаті витоку палива та інших небезпечних речовин.

У рамках роботи Комітету з охорони навколишнього середовища було переглянуто 17 планів керування наземними районами Антарктики з особливим статусом охорони та керування. Також затверджено два нові й переглянуто 14 вже існуючих правил поведінки для відвідувачів найбільш популярних прибережних ділянок, у тому числі для островів Плено та Петерманн, які розташовані в безпосередній близькості від станції «Академік Вернадський». На цих островах українськими вченими вже закладено наукові

полігони та здійснюється відбір зразків і моніторинг параметрів навколишнього середовища. Тому при перегляді правил поведінки стосовно вказаних островів українська делегація надала уточнені дані, зібрані членами 16-ї та 17-ї Українських антарктичних експедицій, щодо рекомендованих місць висадок на берег і шляхів пересування в межах островів з урахуванням поширення колоній диких тварин.

Сторони підкреслили необхідність подальшого міжнародного співробітництва у сфері матеріально-технічного забезпечення наукових експедицій в Антарктиці. Окремий день засідань наради був відведений для обговорення питань проведення пошуково-рятувальних заходів в Антарктиці. Сторони домовилися здійснювати обмін передовим досвідом, продовжувати співробітництво з Міжнародною морською організацією і Міжнародною організацією цивільної авіації, а також надавати підтримку центрам координації пошуково-рятувальних робіт в антарктичному регіоні з метою посилення безпеки повітряних і морських операцій в Антарктиці *(В Брюсселі відбулась 36-та Консультативна Нарада з Договору про Антарктику // Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України (<http://www.dkni.gov.ua>). – 2013. – 17.06).*